

Lektionsplanering

Årskurs: 7-9

Ämne: Svenska

Tema: Poesi – "Sommarräkning" av Sonja Åkesson

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Eleven ska läsa och tolka poesi från olika tider och kulturer.	Eleven kan läsa och analysera skönlitteratur och skriftliga texter med viss förståelse för innehåll och uttryck.
I undervisningen ska eleverna utveckla sin förmåga att använda poetiska uttryck och förståelse för metoder inom poesin.	Eleven kan använda poetiska uttryck med viss variation och anpassning till syfte och sammanhang.
Eleverna ska träna på att analysera innehåll och språk i lyriska texter samt kunna reflektera över egna och andras tolkningar.	Eleven kan förklara och resonera om skönlitteratur och sina egna tolkningar av texter.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 7-9]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till Sonja Åkesson och "Sommarräkning" (10 min)

- Ge en kort presentation av Sonja Åkesson som poet och hennes stil.
- Läs högt delar av "Sommarräkning" för klassen.
- Diskutera kort de centrala teman i dikten, såsom sommarens flyktighet och personliga reflektioner.
- Ge exempel på ordval och stilistiska grepp som används i dikten.
- Be eleverna notera sina första intryck av dikten.

2. Diktens strukturer och symbolik (10 min)

- Gå igenom diktens uppbyggnad, som består av korta, sammanfattande verser.
- Diskutera symboler i dikten, som exempelvis "räkningen" och vad den kan representera.
- Förklara hur författaren använder sig av vardagliga begrepp för att skapa en poetisk känsla.
- Be eleverna att identifiera liknande teman i egna erfarenheter eller i

andra dikter de har läst.

- Låt eleverna diskutera varför vissa ordval känns mer kraftfulla än andra i dikten.

3. Tolkning och analys (15 min)

- Be eleverna att tillsammans analysera en eller två verser i dikten i grupper.
- Fokusera på dikten som en reflektion av tidens gång och det personliga perspektivet.
- Diskutera hur åldrandet och sommarens förgänglighet skildras.
- Låt eleverna försöka hitta ett gemensamt budskap i dikten.
- Sammanfatta de olika tolkningarna och reflektionerna.

4. Skriftlig övning - skriva egen sommarpoesi (15 min)

- Eleverna får skriva en kort dikt där de själva reflekterar över sommaren, dess förgänglighet eller ett annat personligt tema.
- Uppmuntra till att använda liknande poetiska uttryck som i "Sommarräkning".
- Eleverna kan också jämföra sitt eget poetiska språk med Åkessons stil.

Ämnesinnehåll

Poetiska uttryck.

Eleverna lär sig olika stilistiska grepp inom poesin, som symbolik och metaforer. De får också förståelse för hur dessa grepp kan användas för att uttrycka personliga och universella teman.

Diktens uppbyggnad.

Läran om verser, rytm och hur en dikt kan vara uppbyggd i korta sekvenser där varje ord har en viss vikt och betydelse. Det är viktigt att förstå varför författaren har valt en viss form för att förstärka budskapet.

Tolkning och perspektiv.

Eleverna ska lära sig att tolka dikten ur olika perspektiv, som socialt, kulturellt och personligt, samt koppla dikten till sina egna livserfarenheter.

Språkets funktion i lyrik.

Språkets roll i lyrik som ett medel för att förmedla känslor och tankar. Eleverna ska analysera hur språket kan förändras beroende på syftet och vilket intryck det ska skapa.

Reflektioner kring livets förgänglighet.

Dikten är en reflektion över sommaren och livets gång. Eleverna får träna på att identifiera och resonera om tidens och livets förändring.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Förgänglighet	Den kortvariga eller övergående naturen av något, t.ex. liv, känslor eller sommar.	Härstammar från latinets "per" (genom) och "vanitas" (tomhet), vilket tillsammans betyder "att gå förbi" eller "inget varar".
Symbolik	Användning av objekt eller begrepp för att representera idéer eller känslor.	Ordet kommer från grekiska "symbolon", vilket betyder "tecken" eller "märke" och användes i den antika världen för att beskriva något som står för något annat.
Poetik	Läran om poesi, dess struktur och stilistiska element.	Från grekiska "poiesis" som betyder "skapande" eller "konst", särskilt inom skrift och vers.
Räkning	En process där man adderar eller listar saker i ordning, i denna dikt även en metafor för tidens gång.	Kommer från fornnordiska "reikn", vilket betyder att göra en beräkning eller lista något.

Diskussionsfrågor

A. Hur påverkar dikten vår uppfattning om tid och livets förgänglighet?

Diskutera om denna syn på sommar kan appliceras på andra delar av livet.

B. Om du var författaren, skulle du vilja att läsarna såg din dikt som en personlig reflektion eller som en allmängiltig betraktelse om livet? Varför?

C. Vilka andra metaforer kan användas för att beskriva livets gång på samma sätt som "sommarräkning"? Vad får dessa metaforer att fungera i ett poetiskt sammanhang?

Aktivitet

Eleverna får skriva en kort dikt där de reflekterar över sina egna sommarupplevelser och använder några av de poetiska tekniker de lärt sig, såsom symbolik och metaforer. Dikten ska ha en känsla av förgänglighet och kan fokusera på något som är typiskt för sommaren, som väder, upplevelser eller känslor som är knutna till denna tid på året. Efter att de har skrivit sina dikter ska eleverna läsa upp dem för klassen och förklara de val de gjort i

sina dikter.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad symboliserar "sommarräkningen" i Sonja Åkessons dikt?	Sommaren och livets förgänglighet, där varje ögonblick räknas men snabbt går förlorat.
2. Vilken känsla försöker författaren förmedla genom sin dikt?	Känslan av att tiden går förlorad, att sommaren är kort och vi förlorar den utan att hinna reflektera.
3. Hur använder författaren språket för att skapa en känsla av hastighet och förgänglighet?	Genom att använda korta och sammanfattande uttryck som betonar tidens snabbhet.
4. Vad betyder författaren när hon skriver om "räkningen"?	Det kan symbolisera tiden eller våra liv som "räknas" ner, där vi summerar våra upplevelser.
5. Vilka symboler finns i dikten och hur bidrar de till betydelsen?	Sommaren som symbol för livet, "räkningen" som symbol för tidens gång.
6. Varför är dikten kortfattad och enkel i sitt språk?	För att förstärka känslan av att livet är för kort och vi har inte tid att förlora på komplexa uttryck.
7. Vad säger dikten om människors relation till tid och liv?	Att vi ofta inte reflekterar över livet innan det är för sent, och att vi måste värdesätta tiden mer.
8. Hur kan dikten relateras till våra egna sommarupplevelser?	Den påminner oss om hur snabbt sommaren går, och hur lätt vi missar små, viktiga ögonblick.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en uppsats där de reflekterar över hur de upplever sommaren och tidens gång. Uppsatsen ska innehålla både personliga tankar och en analys av dikten "Sommarräkning". Eleverna ska använda några av de poetiska tekniker som de lärt sig under lektionen, såsom symbolik och metaforer, och inkludera egna erfarenheter av sommarens förgänglighet.

Citat

"Tiden är en flod som jag inte kan fånga." – Herakleitos, ca 500 f.Kr.

Detta citat handlar om tidens obevekliga gång, ett tema som återkommer i "Sommarräkning". Herakleitos reflekterade över det ofrånkomliga i att vi inte kan stoppa eller kontrollera tiden, vilket också Åkesson belyser i sin dikt.

Tags: [Lektion](#)